

Warszawa, 24 stycznia 2022 r.

RAPORT: ŚRODOWISKO NATURALNE

RYSZARD PAZDAN

minister środowiska Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Uczestnik prac i członek Komitetu Monitorującego Programy Operacyjne nowej perspektywy finansowej 2014-2020, członek szeregu polskich i zagranicznych stowarzyszeń zawodowych, m.in. Polskiego Forum Akademicko-Gospodarczego, Air & Waste Management Association. Założyciel i prezes firmy ATMOTERM SA. Autor wielu publikacji i ekspertyz dotyczących m.in. gospodarki cyrkulacyjnej, zmian klimatu, emisji zanieczyszczeń, oddziaływań na środowisko, zarządzania informacjami środowiskowymi. Ekspert BCC ds. polityki środowiskowej państwa.

☎ 661 426 679 ✉ ryszard.pazdan@bcc.org.pl

REKOMENDACJE DLA RZĄDU

- 1. Ocena działania rządu w obszarze środowiskowym za IV kwartał br. jest dosyć ograniczona z uwagi na stosunkowo małą aktywność administracji zarówno rządowej jak i samorządowej w tym zakresie.** Większość istotnych szczególnie negatywnych przypadków związana była z konsekwencjami zdarzeń z ubiegłych kwartałów jak np. ciągnąca się od wielu miesięcy sprawa Worka Turoszowskiego, a dokładnie wyjątkowo nieudolnych transgranicznych uzgodnień między Polską i Czechami dot. funkcjonowania kopalni węgla brunatnego. Za tę niefrasobliwość od 20 września mamy naliczaną przez TSUE karę w wysokości 0,5 mln € dziennie. Prowadzone w IV kwartale negocjacje po zmianach odpowiedzialnych członków rządu niewiele w tym zakresie zmieniły.
- 2. Zupełnie nowym zjawiskiem był począwszy od III kwartału wysyp pozwów sądowych polskich obywateli za zaniedbania rządu w sprawach klimatycznych,** które zdaniem skarżących powodują konkretne szkody w działalności gospodarczej. Głównie są to właściciele lasów, ekologicznych gospodarstw rolnych oraz gospodarstw agroturystycznych.
- 3. Z mieszanymi, raczej negatywnymi uczuciami, można odebrać demonstracyjny atak polskiego rządu w końcówce ubiegłego roku na funkcjonujący od dekady system handlu emisjami gazów cieplarnianych tzw. ETS. Z mieszanymi, ponieważ od połowy ubiegłego roku projekt reformy tego**

systemu leży w Brukseli i nasz rząd miał realne możliwości wpłynięcia na jego kształt z czego niestety nie skorzystał. Godne uwagi jest również i to że tylko na przestrzeni ostatnich 2-ech lat rząd zarobił na ETS-sie niemal 40 mld zł i oczywiście ciśnie się pytanie ile z tej kwoty przeznaczono na redukcję zanieczyszczeń oraz ile na ograniczenie negatywnego wpływu ETS na polską gospodarkę. Bez wątplenia powinien być on systematycznie reformowany chociażby w celu większej skuteczności w redukowaniu gazów cieplarnianych, jednak przede wszystkim w wyniku strategicznych prac analitycznych a nie politycznych.

PODSUMOWANIE DOTYCHCZASOWYCH DZIAŁAŃ RZĄDU

Pozytywy:

1. Prezydent podpisał ustawę o dodatku osłonowym wypłacanym z budżetu państwa przez gminy dla gospodarstw o dochodach niższych od 1500 zł/osobę/m lub indywidualnych osób o dochodach poniżej 2100 zł/. Dodatek ma ograniczyć negatywne skutki rosnących cen energii, gazu i żywności. Obejmuje ok. 7 mln gospodarstw na kwotę ok. 4 mld. zł.
2. Godnym uwagi jest uchwalenie w grudniu ustawy o rekompensatach dla gmin w związku ze zmianą zakresu opodatkowania elektrowni wiatrowych w 2018 r. Obejmuje ok. 200 gmin na kwotę ponad 0,5 mld zł.
3. Za znaczący sukces polskiego rządu (ale i francuskiego) w III i IV kw. ub. roku należy uznać **interwencje w sprawie zaliczenia energetyki gazowej i jądrowej jako tzw. źródeł zielonych** i włączenia ich do taksonomii Unii Europejskiej kwalifikującej inwestycje wspierające zrównoważony rozwój. Wprawdzie UE opracowała projekt dokumentu nowej taksonomii uwzględniający te zmiany, bardzo zresztą krytykowane przez rząd niemiecki i organizacje ekologiczne, jednak wydaje się bardzo prawdopodobne, że w styczniu takie prawo zostanie uchwalone. Dla Polski będzie to niezwykle korzystna zmiana, ponieważ właśnie taki scenariusz transformacji energetycznej przewiduje uchwalona przez Radę Ministrów Polityka Energetyczna Państwa.
4. Właściwym krokiem, mając na uwadze transformację energetyczną państwa, było powołanie rządowego pełnomocnika ds. bezpieczeństwa energetycznego odpowiedzialnego za aktualizację strategicznych dokumentów rządowych związanych z bezpieczeństwem oraz funkcjonowaniem sektora energetycznego.

Zagrożenia:

Niezmiennie **oczekujemy zakończenia negatywnych i destrukcyjnych dla polskiej gospodarki bezproduktywnych manipulacji praworządnością powodujących narastanie na niespotykaną do tej pory skalę konfliktów z organami UE** co w konsekwencji bez wątpienia powoduje istotne ograniczenia lub znaczne opóźnienia w wykorzystaniu zarówno nowych funduszy spójności jak i programu odbudowy, bez których Polska nie jest w stanie dokonać skutecznej transformacji systemu energetycznego.

Opracowanie jest elementem Raportu Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC dot. IV kwartału 2021 r. W najbliższych dniach będziemy prezentować poglądy poszczególnych ministrów związane z obecną sytuacją gospodarczą oraz rekomendacje dla rządu na najbliższe miesiące.

Kontakt:

Mirosław Kasprzak

Rzecznik BCC

☎ 608 529 504

✉ miroslaw.kasprzak@bcc.pl

Gospodarczy Gabinet Cieni Business Centre Club to think tank powołany w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania prorozwojowe władz publicznych, monitorować prace resortów kluczowych dla przedsiębiorczości, rekomendować zmiany sprzyjające rozwojowi kraju, wzrostowi gospodarczemu i konkurencyjności polskich firm. W skład GGC BCC wchodzić wybitni gospodarcy fachowcy, z których wielu piastowało w przeszłości funkcje publiczne [lista poniżej]. Więcej informacji: <http://www.bcc.org.pl/Gospodarczy-Gabinet-Cieni.4241.0.html>